

РЕШЕНИЕ

№ 1902

гр. София, 01.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Гюлсевер Сали Въззивно гражданско дело № 20221100511996 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

С решение от 06.01.2022 г., постановено по гр. дело №41771/2020 г., по описа на Софийския районен съд, 150 състав, са отхвърлени предявените от ищеца К. И. обективно кумулативно съединени искове по чл. 71, ал. 1, т. 1 от Закона за защита от дискриминация за установяване, че през периода от 27.07.2015 г. до 27.06.2019 г. спрямо ищеца е извършена пряка дискриминация от страна на ответника Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по признак „лично положение“ - лишен от свобода, като на същия са били наложени четири отделни наказания, в това число и преместване от затвора, за едно и също провинение и по този начин е бил неравностойно третиран в сравнение с останалите лишени от свобода, които за същите нарушения са били наказвани само с едно наказание и иск по чл. 71, ал. 1, т. 2 от Закона за защита от дискриминация за преустановяване на нарушението и възстановяване на положението преди нарушението, като ищецът бъде върнат в затвора в гр. София.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от ищеца К. И., с която оспорва същото като неправилно и необосновано и моли въззивния съд да го отмени, като вместо това да постанови решение, с което да уважи предявените искове. Поддържа, че в хода на производството е била установена по безспорен начин тяхната основателност. Заявява, че с предявения иск ищецът не оспорва правните основания, на които са му наложени дисциплинарни наказания, а поводът и причините да му бъдат

наложени същите.

В срока по чл. 263 ГПК е депозиран отговор на въззивна жалба, с който същата се оспорва като неоснователна и се моли да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение да бъде потвърдено в цялост като правилно и обосновано. Поддържа се, че в случая не било установено нарушение на забраните чл. 4 от ЗЗДискр. и че описаните в исковата молба от ищеца обстоятелства не представляват дискриминация по смисъла на закона. Заявява се, че преместването на лишен от свобода от един за втор в друг затвор не представлява налагане на наказание, а по своята същност е мярка, която се предприема с цел избягване на възможни конфликти със служители или лишени от свобода.

Постъпила е частна жалба от ищеца К. И. срещу определение от 08.09.2022 г., постановено от СРС по реда на чл. 248 ГПК, с което е оставено без уважение искането за изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските.

В срока по чл. 275 ГПК е постъпил отговор на частната жалба, с който същата се оспорва като неоснователна и се моли да бъде оставена без уважение. Поддържа се, че ответникът има право на направените в хода на производството разноски, съгласно чл. 78, ал. 3 ГПК.

Съдът, като прецени становищата на страните и обсъди представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно нормата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта му - в обжалваната част, като по останалите въпроси той е ограничен от наведените в жалбата оплаквания, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т.1 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк.дело № 1/ 2013 г. на ОСГТК на ВКС.

При извършена проверка по реда на чл. 269, ал. 1 от ГПК въззивният съд установи, че обжалваното решение е валидно и допустимо. С ТП № 1/16.01.2019 г. на ОСС от ГК на ВКС и I-ва и II-ра колегия на ВАС е прието, че исковете с правна квалификация чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗДискр са подсъдни на районния съд, като е обявена за изгубила актуалност т. 4 от ТП № 2/19.05.2015 г. на ОСС от ГК на ВКС и I-ва и II-ра колегия на ВАС.

Същото е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Фактическите и правни констатации на настоящия съд съвпадат с направените от районния съд в атакувания съдебен акт констатации /чл. 272 ГПК/. При правилно разпределена доказателствена тежест съобразно нормата на чл. 154 от ГПК и

изпълнение на задълженията си, посочени в нормата на чл.146 от ГПК, първоинстанционният съд е обсъдил събраните по делото доказателства, изложил е подробни мотиви, като е основал решението си върху приетите от него за установени обстоятелства по делото и съобразно приложимия материален закон. Във връзка с изложените във въззивната жалба доводи настоящата въззивна инстанция намира, че към изложените правни и фактически констатации на първоинстанционния съд следва да се добави и следното:

Районният съд е бил сезиран с обективно кумулативно съединени иски по чл. 71,ал.1,т.1 от Закона за защита от дискриминация за установяване, че през периода от 27.07.2015 г. до 27.06.2019 г. спрямо ищеца е извършена пряка дискриминация от страна на ответника Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по признак лично положение - лишен от свобода, като същият са били наложени четири отделни наказания, в това число и преместване от затвора за едно и също провинение и по този начин е бил неравностойно третиран в сравнение с останалите лишени от свобода, които за същите нарушения са били наказвани само с едно наказание и иск по чл. 71,ал.1,т.2 от Закона за защита от дискриминация за преустановяване на нарушението и възстановяване на положението преди нарушението, като ищецът бъде върнат в затвора в гр. София.

Съгласно чл. 4 от Закона за защита срещу дискриминация, забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

С разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр. е създадена изрична уредба относно доказателствената тежест в съдебното производство за защита срещу дискриминация, като основната доказателствена тежест е възложена на ищеца. Ищецът е длъжен да докаже фактите, въз основа на които може основателно да се предположи, че той е жертва на дискриминация. Само в този случай законът възлага доказателствената тежест на ответника да установи обратното, а именно, че правото на равно третиране на ищеца в конкретния случай не е нарушено. Неизпълнението от страна на ищеца на възложената му от закона доказателствена тежест е достатъчно основание за постановяване на отхвърлителен резултат по предявения иск /в този смисъл решение № 153/14.06.2010 година, постановено по гр. д. № 6/2009 година, по описа на ВКС, ГК, III г. о./

За да е налице дискриминация, трябва да бъде установено не само по-неблагоприятно третиране, но и това, че то се дължи на някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Осъдените и задържаните под стража, настанени в даден затвор, се намират при „сравними сходни обстоятелства“ в смисъла по чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. само с лица, изтърпяващи същото наказание

и/или задържани под стража в същия затвор / решение № 244/14.08.2012 г. по гр.д. № 777/2011 г., решение № 3/22.07.2013 г. по гр.д. № 534/2012 г., решение № 85/13.09.2016 г. по гр.д. № 4328/2015 г. и решение № 101/02.08.2021 г. по гр.д. № 1871/2020 г., все на ВКС, IV-то ГО/. В същия смисъл е практиката на ЕСПЧ -напр. решение от 13.11.2007 г. по жалба № 57325/00 на D.H. срещу Чешката република и решение от 09.06.2009 г по жалба № 33401/02 на Оруз срещу Турция, в които се приема, че „разликата в третирането може да се прояви под формата на непропорционално неблагоприятно въздействие на обща политика или мярка, която макар да е формулирана формално неутрално, представлява дискриминация срещу определена група“.

Когато обаче разликата се основава на обективни обстоятелства, които са различни от защитените признаци на чл.4, ал.1 ЗЗДискр. - не е налице дискриминация /Решение № 101 от 02.08.2021 г. по гр. д. № 1871 / 2020 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение/.

Основният довод, който се изтъква в подадената искова молба и се поддържа в подадената въззивна жалба от страна на ищеца, е, че на същият са му наложени дисциплинарни наказания и мерки от страна на ответника, които не са наложени на други лица, извършили идентични нарушения.

В настоящия случай остават недоказани твърденията на ищеца за сходство в положение с други лица, изтърпяващи наказание "лишаване от свобода" - Димитър Саботанов, Шела и Кемал, които са били обвинени в нанасяне на леки и тежки телесни повреди, но не им е бил променен режимът на изтърпяване на наказанието и не са били премествани в друг затвор, нито били изолирани с месеци.

Съгласно чл. 100 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, дисциплинарно нарушение е деяние (действие или бездействие), извършено виновно от лишените от свобода, с което се нарушава вътрешният ред, уврежда се имуществото или представлява физическо увреждане или обидно отношение към служители или лишени от свобода. При определяне на дисциплинарното наказание се вземат предвид характерът и тежестта на извършеното нарушение, отношението на лишения от свобода към него, поведението му преди това и здравословното му състояние.

На следващо място, разпоредбата на чл. 62, ал. 1, т. 4 ЗИНЗС предвижда, че преместването на лишени от свобода от един затвор в друг се извършва със заповед на главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" по предложение на началника на затвора при възникване на психологическа несъвместимост, конфликти със служители или лишени от свобода-пострадали или близки на пострадалите от извършеното престъпление, или при наличието на други важни съображения, свързани с ресоциализацията, с безопасността на лицето и сигурността в местата за лишаване от свобода. Според чл. 64а, ал.1 ЗИНЗС, лишените от свобода, които изтърпяват наказание в затворническо общежитие от открит тип, могат да бъдат премествани в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, когато: 1. грубо или системно нарушават установения ред; 2. за тях са налице данни за подготвяне на бягство или друго престъпление; 3. системно се

отклоняват от работа; 4. влияят отрицателно върху останалите.

Видно от така цитираните разпоредби със Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража е създадена уредба относно дисциплинарната власт на органите по местата за лишаване от свобода, които са натоварени със задача да осъществяват контрол върху поведението на осъдените за ограничаване на възможността да извършват други престъпления и да причиняват вреди на обществото.

Мерките по чл. 62 ЗИНЗС подлежат на обжалване, на основание чл. 63, ал. 2 ЗИНЗС, по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Преместването по реда на чл. 64а ЗИНЗС се извършва от окръжния съд по местоизпълнение на наказанието по предложение на началника на затвора след вземане на становище на лицата по чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС. Окръжният съд се произнася еднолично с определение, което не подлежи на обжалване.

Заповедите за дисциплинарно наказание, издадени от началниците на затворнически общежития и на поправителни домове, подлежат на обжалване пред началника на затвора. Заповедите, издадени от началника на затвора, подлежат на обжалване пред главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, а в случаите по чл. 104, ал. 3 ЗИНЗС - пред министъра на правосъдието. Заповедите може се обжалват в 7-дневен срок от запознаване на лишения от свобода със заповедта.

Следователно защита във връзка с допуснати нарушения в хода на производството по определяне и налагане на дисциплинарна мярка по отношение на лицата, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“ и по преместването им следва да се търси по този процесуалноправен ред, а не по реда на производство по чл. 71 от Закона за защита от дискриминация.

По изложените съображения и поради съвпадение на крайните изводи на двете съдебни инстанции, първоинстанционното решение следва да се потвърди, а подадената въззивна жалба следва да се остави без уважение.

По частната жалба:

Въззивният съд е сезиран с частна жалба срещу определение от 08.09.2022 г., постановено от СРС по реда на чл. 248 ГПК, с което е оставено без уважение искането на ищеца за изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските. В частната жалба се излагат доводи, че лицето се намира в затвора и не разполага с доходи.

Частната жалба е редовна и допустима, но по същество е неоснователна.

Действащата процесуалноправна уредба предвижда система от правила, гарантиращи правото на защита на определен кръг от лица, като предвижда освобождаването им от внасяне на такси и разноски за производството /арг. от чл. 83 ГПК/, както и предоставяне на правна помощ, която се състои в осигуряване на безплатна адвокатска защита. В настоящия случай ищецът по делото /и въззивник в настоящото производство/ се е възползвал и от двете възможности, предоставени от закона, като е бил освободен от внасяне на

такси и разноски по делото и му е бил назначен служебен защитник, който да осъществи процесуалното му представителство пред съда.

Разпоредбата на чл. 78, ал.7 ГПК урежда отговорността за разноски при получена правна помощ. В изречение второ на същата разпоредба е предвидено, че в случаите на осъдително решение лицето, получило правна помощ, дължи разноски съразмерно с отхвърлената част на иска, с изключение на разноските за предоставената му правна помощ. От изложеното следва извод, че лицата, получили правна помощ по реда на чл. 83 ГПК и чл. 94 ГПК, при отхвърляне на предявения от тяхна страна иск, на общо основание дължат заплащане на разноските, направени от другата страна.

По изложените съображения частната жалба срещу определение от 08.09.2022 г., постановено от СРС се явява неоснователна и следва да бъде оставена без уважение.

По разноските за въззивното производство:

По изложените по-горе съображения и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, въззиваемият има право на разноски за въззивното производство. С подадения отговор на въззивната жалба същият претендира юрисконсултско възнаграждение, което съдът на основание чл. 78, ал.8 ГПК, вр. чл. 25 от Наредбата за заплащане на правната помощ определя в размер на 100 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 06.01.2022 г., постановено по гр. дело №41771/2020 г., по описа на Софийския районен съд, 150 състав в цялост.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частна жалба вх. №25069533/21.10.2022 г. срещу определение от 08.09.2022 г., постановено по гр. дело №41771/2020 г., по описа на Софийския районен съд, 150 състав.

Решението в тази част /с характер на определение/ подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховния касационен съд в едноседмичен срок, считано от съобщаването, му при условията на чл. 280 ГПК.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, вр. ал. 8 ГПК К. Д. И., ЕГН ***** да заплати на Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията" към Министерство на правосъдието, с адрес: гр. София, бул. **** сумата от 100 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок, считано от датата на съобщаването му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____